

Sid-Achmed Kerzabi, Lech Krzyżaniak

Tassili-n-Ajjer (środkowa Sahara)

Informator Archeologiczny : badania 14, 271

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ALGERIA

TASSILI-n-AJJER
/środkowa Sahara/

Office du Parc National de Tassili
w Algierze we współpracy z Pol-
ską Stacją Archeologii Śródziemno-
morskiej UW w Kairze i Muzeum
Archeologicznym w Poznaniu.

Ekspedycją kierował Sid-Achmed Kerzabi, w jej skład wszedł doc.dr hab. Lech Krzyżaniak /autor sprawozdania/ z M.A.P. Finansował OPNT. Wyprawa rekonesansowa. Zespoły schyłkowo-pradziejowej sztuki naskalnej /malowidła i rytzy/ i towarzyszące im obiekty archeologiczne.

W listopadzie 1980 r. autor sprawozdania wziął udział, w ramach porozumienia algiersko-polskiego o współpracy naukowej i kulturalnej, w rekonesansowych badaniach terenowych zorganizowanych przez stronę algierską w masywie górskim Tassili-n-Ajjer. Celem było wstępne rozpoznanie obszarów górskich wzdłuż trasy: Zaouatallah-Dider-Ikheirkhein-Ighassane-Zaouatallah, długości około 200 km. Obszary te położone są w środkowej partii Tassili-n-Ajjer, dotąd słabo zbadanych przez archeologów.

Zarejestrowano setki zespołów sztuki naskalnej, głównie malowideł i rysunków wykonanych pod licznymi nawisami skalnymi w wąwozach. Zdecydowanie mniej natomiast napotkano zespołów rytów naskalnych. W większości wypadków zanotowano zły stan zachowania malowideł. Większość malowideł można sklasyfikować w obrębie neolitycznego /około 5-3 tysiąclecie p.n.e./ stylu "hodowców bydła" /Bovidien/. Bardzo rzadko występują na tym obszarze malowidła przed-neolityczne, znane jako styl "ludzi o okrągłych głowach", częściej zaś post-neolityczne i późniejsze /np. styl "wozów bojowych"/, wykonywane zresztą także przez dzisiejszych, tubylczych Tuaregów.

Zarejestrowano także dziesiątki stanowisk archeologicznych usytuowanych w bezpośrednim sąsiedztwie zespołów sztuki pradziejowej naskalnej i niewątpliwie z nimi funkcjonalnie związanych. Były to pozostałości obozowisk, w tym także pod tymi nawisami skalnymi, gdzie znajdują się malowidła oraz miejsca pochówku.

Jednym z celów tej kampanii było opracowanie programu przyszłego sezonu terenowego w Tassili-n-Ajjer, w 1981 r. Weźmie w nim udział 3-osobowa ekipa polskich specjalistów, której zadaniem będzie dokonanie szczegółowej inwentaryzacji zespołów sztuki naskalnej, pozostałości osadniczych i miejsc pochówku w tej części masywu Tassili, z którego znane są najliczniejsze i najcenniejsze zespoły schyłkowo-pradziejowej sztuki naskalnej. Innym celem będzie także przeprowadzenie sondażowych badań wykopaliskowych na wybranych obiektach w celu zdobycia danych do chronologii bezwzględnej tych zespołów oraz informacji na temat życia społecznego i gospodarczego jej twórców.